

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentului:		Pretiuu insertiuniloru:		Correspondintiele sè se adreseze Redactiune dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . .	5 fl. — cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.		
„ „ „ „ 1/2 anu . . .	2 „ 50 „			
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . . .	7 „ — „			
„ „ „ „ 1/2 „ . . .	3 „ 50 „			

Positiunea bisericeii ortodoxe din Turcia in faci'a resbelului orientalu.

Daca vom esamina lucrurile ce se petrecu astadi in biserica ortodoxa din imperiulu turcescu, noi aflamu o contradicere intre acestea si principiile desvoltate in numerulu precedente relativu de positiunea bisericeii in statu. Noi am disu, ca biserica si institutiunile ei nu admitu a se proaduce rugatiuni pentru opresatorii ei, mai alesu daca sunt si pagani deodata. Cu tóte acestea, ce vedemu petrecundu-se in Patriarchi'a Constantinopolului? Inaltu Preasantitulu Ioachimu II, actualulu Patriarchu alu Constantinopolei a compusu rugatiune speciala pentru Sultanulu Abdul-Hamidu II. cu indatorire de a-se ceti in tóte bisericile Patriarchiei. Asemine rugatiune pentru aperarea Sultanului si invingerea armatei sale a compusu si metropolitulu Sofronie din insul'a Creta, carea pe langa o scrisóre enciclica a fosta trimisa la toti preotii din Eparchia ca se-o citésca in biserica la s. liturgia.

Aceste sunt fepte, care ne intristéza fórté si ne umple inim'a de amaratiune, cáci ele vorbescu claru de starea deplorabila, in care se afla patriarchi'a Constantinopolei. Nime insa nu va poté dovedi, ca in casulu de facia lucrarea unei bisericeii particulare este vocea bisericeii universale, si ca astfelu intréga biserica ortodoxa se fia complice de unu actu nepotrivitu caracterului ei. La noi Patriarchulu nu represinta tóta biserica, ca si in biserica apuséna Papa, despre care dogmatiséza teologii apuseni ca este representantele infalibilu a tóta bisericeii, si interpretele infalibilu alu santei scripturi.

Insa cine nu scie ca patriarchi'a Constantinopolei stà sub pressiunile fortiei musulmanilor? Cine nu scie ca opositiunea bisericeii ar provocá isband'a cea mai infricosiata asupra crestiniilor? In astfelu de impregiurari grave, noi credemu, procederea patriarchiei póte fi scusata. Insa rugatiunea ordinata pentru sultanulu, este o lectiune pentru elu. cáci desi prin ea se invoca biruinti'a Sultanului asupra vrajmasiloru lui, totu acolo (in rugatiune) se dice „inspira in inim'a lui sfaturi bune pentru tóte popórele, cele incredintiate parintescei lui ingrigiri.“ etc.

Dar de vom socoti viéti'a privata a Preasantitului Patriarchu Ioachimu II., fraternisarea lui intima cu Sultanulu, lucrulu ni apare cam suspectu, mai alesu daca recugetamu la timpulu fanariotiloru. „Steu'a Orientalu“, jurnalulu patriarchiei, ni spune ca la dorinti'a espresa a Sultanului, patriarchulu facandu-i o visita, dupa terminarea conversatiunei, Sultanulu a binevoitu ca eu mana sa propria se ofere patriarchului cavaleri'a imperiala „Osmanie“ classa I. daruindu-i si 100,000 lei pentru restabilirea resiedintiei patriarchale, care a dearsu. Dupa aceste Preasantitulu Patriarchu s'a retrasu fórté miscatu, candu Maiestatea Sa a binevoitu se dica Patriarchului, ca doresce si are multiamirea, ca se-lu véda desu venindu pre la palatu, fora de cea mai mica jenare.

„Trebue se observamu, continua „Steu'a orientala“ ca Maiestatea sa cu acésta ocaziune s'a interesatu multu de afacerile nóstre, asigurandu, ca dupa linisirea lucrurilor, va luá in deosebita ingrigire si inlaturarea nevoiloru, ce incungiura patriarchi'a nóstra, mai alesu ca dela suirea sa pe tronu, n'a avutu timpulu necesariu, din caus'a greutatii impregiurariloru, se indrepteze atentiunea si ingrigirea sa asupra multoru cestiuini, ce privescu fericirea tuturoru supusilosu sei, fora de nici o distinctiune.“ Primirea afa-bila de care s'a impartasitu patriarchulu la curtea Sultanului, numit'a foia oficiala, o dá ca cea mai mare onóre si distinctiune pentru patriarchulu si biserica lui Cristosu! O tempora, o mores!

Noi reflectámu la benchetuirile Preasantitului Patriarchu Ioachimu II, cu „Biserica ort. rom.“ urmatoarele: „La 1877 patriarchi'a de Constantinopolu, canta doxologii, ér la 1821, ea a cantatu lamentatiuni . . . Cordel'a de franghie, aplicata de Sultanulu la gátulu Intru totu Preasantitului Patriarchu Grigoria alu V-le, a adusu liberarea poporului, grecu din Grecia libera; óre cordel'a de metasa, cu care astadi infasiura Sultanulu Abdul-Hamid Chan gátulu Preasantitului Ioachimu II, va aduce ea vre-unu bine pentru popórele din imperiu, a carora etnarchu este Patriarchulu? . . . . . Ddiu se le faca pre tóte bune!“

Deputatii congressuali alesi in dieces'a Caransebesiului.

a) Deputati preotiesci. *)

1. Nicolau Andreeviciu prtrru alesu in ppttulu Caranseb.
2. George Pesteanu " " " " Lugosiului
3. Atan. Ioanovicu " " " " Fagetului.
4. Ales. Ioanovicu " " " " Jebelului.
5. Ioanu Popovicu " " " " Versetiului
6. Iacobu Popovicu " " " " Oravitiei.
7. Simeonu Dimitrieviciu " " " " Panciovei.
8. Ioanu Stefanovicu adm. prtralu alesu in ppttulu Mehadii
9. Iosifu Tomasielu preotu in in Vrani alesu in ppttulu Bisericeii albe.
10. Ales. Bugarinu preotu in Cebz'a alesu in ppttulu Ciacovei.

b) Deputati mirénesci.

11. In cerculu I. Zagujeni: Iuliu Petricu jude regescu in Bogsi'a montana.
12. In cerculu II. Lugosiu: Dr. Ales. de Mocioni propriet. mare in Capolnasiu.
13. In cerculu III. Fagetu: Const. Radulescu advocatu in Lugosiu.
14. In cerculu IV. Buziasiu: Stefanu Ioanovicu advocatu in Budapest'a.
15. In cerculu V. Ghiladu: Antoniu de Mocioni propriet. mare in Verpelet.
16. In cerculu VI. Versietiu: G. M. Liub'a advocatu in Versietiu.
17. In cerculu VII. Iamu: Baltasaru Munténu advocatu in Sasc'a mont.
18. In cerculu VIII. Sasc'a mont. Simeonu Mangiuc'a advocatu in Biseric'a alba.
19. In cerculu IX. Oraviti'a mont. Timoteiu Miclea advocatu in Cacov'a.
20. In cerculu X. Bogsi'a rom. Stefanu Antonescu deputatu dietalu.
21. In cerculu XI. Caransebesiu: Ioanu Ionasiu ases. cons. in Caransebesiu.
22. In cerculu XII. Ohababistr'a: Iosifu Saracinu vicecolonelu pens. in Caransebesiu.
23. In cerculu XIII. Teregov'a: Iacobu cavaleriu de Iacobiciu capitanu pens. in Caransebesiu.
24. In cerculu XIV. Domasnea: Teodoru Serbu invetiatoriu in Caransebesiu.
25. In cerculu XV. Mehadi'a: Isai'a Stoic'a de Hatiegu funct. finant. pens. in Caransebesiu.
26. In cerculu XVI. Prigoru: Ioanu Bethia funct. judec. pens. in Mehadi'a.
27. In cerculu XVII. Bozovicu: Dr. Aureliu Babesiu in Budapesta.
28. In cerculu XVIII. Biseric'a alba: Elia Traila adv. in Biseric'a alba.
29. In cerculu XIX. Alibunariu: Ioanu Bartolomeiu secr. cons. in Caransebesiu.
30. In cerculu XXX. Satulu-nou: Aronu Damaschinu ases. cons. in Caransebesiu.

*) Cercurile electurale preotiesci coincid cu protopresbiteratele.

Creatiunea si desvoltarea spirituala primitiva a omenimei.

V.

Luandu acumu rassele in specialu, trebuie se incepemu cu a Negriloru! Acést'a suferé ori ce clima fora ca se-si pericliteze poterile si sanetatea. Dar' Negrulu nu are aplicare spre lucru, numai silitu lu-poti face intreprindiet-riu, atátu corporalmente câtu si spiritualmente. Deci ramulu acest'a alu omenimei s'ar aflá inca pre trept'a cea mai primitiva a desvoltárei, daca nu ar fi avutu asupra influintia mare altu elementu. Rassele de sub ceriuru sudicu au nisuintia mare dupa placeri terestre, dar Negrii abdícu si de aceste, daca suntu impreunate cu ustenele mari; preste totu deci placerea cea mai mare a Negrului e, se nu faca nemicu. Insusirea acést'a nu i-ar fi redicatu la alta cultura de câtu se-si invinga necadiurile esterne; scopulu lorú erá sustinerea si asigurarea individului si alorú sei, si apoi acele placeri ale vietii care se potú gustá fora ustená. Facia de elementulu acest'a aflámu rass'a rosia intru tote asiá de robusta si rabduria cá si Negrii, dar cu esterioru frumosu, provediuta cu insusiri spirituale si activa; nici acestu elementu nu prea avea nisuintia spre incoredare corporala si iubiá multu placerile vietii. Rass'a rosia erá agera si practica; fantasi'a luá mai multu una desvoltare artificiosa de câtu naturala; de aceea unele institutiuni si producte spirituali luara forma nestramutavera, ér altele apoi trecúra érasí in sfer'a fantasiei. Aceste doue rasse si-stau in facia nemedilocitu, cu scopu se influintieze un'a asupra celeialalte si se-si desvolte o vietia mai fina atátu in privinti'a corporala câtu si spirituala. Din processulu acest'a mare cunóscemu fórte púcinu, dar vedemu cu ochii urmele si rezultatele. Cátu ajungu cunoscintiele nóstre despre Afric'a, pretotindenea dámu preste datine egiptene, chiar si limbele cele mai estinse ale Negriloru ni-areta influinti'a cea mare a Egipto-Semtilorú asupra-le. Totu ce descoperimu in Afric'a in privinti'a culturai se reduce la isvorulu amintitu. Restulu rassei mai inalte a trecutú de multu in amestecatur'a de popóra, ce s'a formatu aici, dar si emigrantii au statú poruria in legatura cu tiér'a mama si au avutu influinti'a, ce nu-a potutu-o desvoltá nici o rassa. Arabii de langa marea rosia si astádi mai stau in legaturi cu sementiele africane; comerciantii lorú strabatu tiér'a in tóte directiunile, pre unde si-aducu si religiunea si scientiele. Asemenea facu si comerciantii africani prin Arabi'a, unde si-depunu marfele si productele. Tipulu Arabilorú marginasi ni spune invederatu despre legaturile aceste, care detéza de mie de ani. Altu-mentrea unde domnesce polygamí'a nu póte fi vorb'a de rasse pure pentru-cá harem-ulu e infientiatu pre has'a gustului,

Candu au emigratu Semitii, séu mai multu protoparentii lorú, acesti'a posedeau cultura insemnata, de aceea o si straplantara pretotindene cu deossebire in pàrtile sudice ale Arabiei si pre langa Eufratu. Emigratiunea acést'a concade cu timpulu, in carele dice testamentulu vechiu, cá s'a facutu lumea, daca nu ceva si mai incolo. Inainte de tóte trebuie se ni-indreptamu inse privirile asupra sementielorú, ce au remasu in Afric'a, de ora-ce emigrantii avura alta destinatiune.

Rass'a cea rosia mai remasese pre intregu tiermurele nordicu alu Africeii si pre siesulu Nilului pana la Abisini'a; dar nicaiurea nu au fostu impregiurári asiá de favorabile pentru desvoltarea spirituala ca si la Nilu, pre pamentulu acel'a fructiferu, unde crescú cerealele daca, intrebuintiéza omulu numai pucina ostenéla. Siesulu Nilului se marginesca la resariutu cu marea rosia, la apusu cu desiértulu ér le miediedi cu tienuturi nefructiferi, prin urmare Egiptulu apare ca si una insula. Acést'a e locul unde se potú desvoltá una cultura mai inalta scutita de influentie straine, si e de cea mai mare insemnatate, de óra-ce representéza directiu-

nea spirituala a acelei părți de omenime, care a influențiat mai tare dezvoltarea culturii de pre întregu pământului.

Egiptenii apar în istoria pe una treptă culturală foarte înaltă. Când regele Menes făcî mai înainte una imperia din diferitele staturi mici, atunci limb'a și scrisoarea erau cultivate, cu tôte că cîstă constă numai în hieroglifă (scriere cu icône); artele înca se profesau, științele resariau, viéti'a deveni mai fină și necesitățile sale cresceau. Înființarea vechiului imperiu al lui Menes cade verosimil cam pe la începutul veacului alu patrulea a. Chr. și relațiunile ordinate ale noului imperiu ne facu se presupunem una cultura și mai veche, la ce ne îndreptătescu și cultur'a celor ce au emigratu spre Asi'a. Caus'a acestei culturi temporie o-amu indicatu mai susu. Proprii Egipteni au statu dela începutu în legatură cu Negrii, pe cari i-aflăm totu de-un'a dependendu dela cei'a. Din dependenti'a acésti'a se nascu de-jă membri noi, cându se aduseră legile, care oprirea contopirea. Aici se nască apoi cast'a de care vorbiremu mai susu, de ora-ce erau de îndemana tôte preparativele. Poporatiunea se împarti adeva în doué classe, un'a care domniá în acésti'a cuprîndea pe toti proprietarii, și alta care erá supussa, trebuia se lucreze de și nu avea proprietate. Altmintea deosebindu erau patru classe, adeva cast'a preotiloru, ca cea de înainte, care domniá în sensu strinsu, apoi casta luptatoriloru, în carea se numerău regii; regii, preotii și luptatorii, împartira în trei parti egali tôte domeniile. De cast'a a treia se țineau artistii și comerciantii, ér de a patr'a apoi cealalta classa a poporului. Nici unu membru dintr'o casta inferioară nu putea intrá în alta superioară; dar și castele aveau subîmpartiri, pe care trebuia se le observeze fia cine. Fia care casta, precumu și fia care subîmpartire si-avea cercu determinatu de activitate, pe care nu erá iertatu se-lu schimbe la nici unu casu, și carele trecea ca mîntenire din generațiune în generațiune. Preotii nu lucrau nimic (întielegem lucrulu bratieloru); densi se ocupau cu religiunea, științele, administrarea totororului oficialor de statu, preste totu cu ori ce afacere spirituala și guverniala. Luptatorii, séu astadi ostasii înca si-aveau subîmpartirile lor, unde se ocupau numai cu exercitiile de arma. Regele, ocupandu-si tronulu, intrá în cast'a preotiloru și estu-feliu devenia capulu ambeloru caste. Istetimea acestei institutiuni e evidentă, căci regele representă deodată interesele ambeloru caste superioare. Țienuturile se împartiau pe la ómenii din cast'a a patr'a ca se lucreze și astu-feliu se se sustinea pe sine, dar mai înainte pe possessori. Demnitatea regéscă erá mîntenitoria, persón'a regelui sânta și intactă, regii erau priviti de descendentii ai dieiloru, deci densi erau mai multu venerati. Dar cu tôte acestea puterea lor devenia foarte marginată în timpuri normale, de ora-că preotii lu-încongiurau cu ceremonii nestramutavere până și în lucrurile cele mai neînsemnate, li-prescrieau chiar și activitatea și modulu de viéta, deci nu puteau dezvoltá nimic autonomu. Legatur'a, care ținea statulu acésti'a, erá religiunea, și acésti'a representă unu edificiu artificiosu, care corespundea cerinteloru spirituale și necesităților deosebiteloru classe, precumu și ale singurateceloru. Totulu fú una masina mare, în care fiacarele representă una parte nestramutavere pentru tôte timpurile. În masin'a acésti'a fia care casta erá necesaria pentru celealate, chiar ca și părțile corpului omenescu pentru fiéti'a vietuitoria. Aici se precepe de sine, că nu póte fi vorb'a de drepturi omenescu universali; recunoscerea acestor'a ar fi produsu ruin'a culturii castigate, de ora-ce nici una parte a poporatiunei nu ar fi fostu în stare se contribuiescu de ajunsu pentru sustinerea întregului, dacă ar fi esitu séu ar fi fostu aruncata din sfer'a sa. Întréga institutiunea acésti'a a corespunsu scopului, daru a fostu capabila de perfectiunare; ómenii, cari produsera cultur'a prima, si-au plinitu misiunea; a merge mai departe nu au fostu capabili, deci tóta nisuinti'a lor constă întru sustinerea lucrurilor castigate.

Întréga viéti'a internă și estera a unui poporu, relațiunile sale de statu și sociale asemenea științele și artele suntu efluxulu pareriloru sale religioase, efluxulu credinței sale. Voindu asiá dară se esplicăm relațiunile și institutiunile egiptene, care si-au pastratu însemnatatea până în presente, trebuie se ne întorcem la bas'a credinței. Cursulu dezvoltării l'amu espusu în genere mai în susu; aici avem se cautăm numai, în ce modu si-au redus Egiptenii dieitătțile lor naturale la unu isvoru comunu. Din cercetări acurate și consciétióse capetăm deslúsurile urmatorie: „Înainte de tôte lucrurile a existatu dieitatea primitivă (Amun), carea e una quaternitate, adeva spiritulu primitivu (Kneph), materi'a primitivă (Neith), timpulu primitivu (Sevech) și spatiulu primitivu (Pascht); tôte aceste au fostu nedespartite, în sine patru, dar totusi un'a. Din unitatea acésti'a se despartí mai înainte materi'a care ni-o putem cugetá ca apa mocirlosă și din care s'a formatu unu globu mare, adeva lumea. În globulu acésti'a intrá acumu spiritulu primitivu și împreunanduse cu materi'a produse foculu primitivu. Dar dieitatea primitivă erá înca afora de lume, cuprîndendu și portandu-le pe aceste în sinulu seu. Foculu celu primitivu formă lumea astu-feliu: din părțile cele mai fine ale materiei formă bolt'a ceriului, ér din cele mai dure pământulu. Părțile cele mai fine, care se aflau între ceriu și pământu, se contrasera apoi si produsera corpurile ceresci sórele și lun'a. Abia acuma s'a nascutu timpulu celu intramundanu prin schimbarea diei și a noptiei, a luneloru și a aniloru, și abia acuma s'a finitu spatiulu celu intramundanu, carele s'a despartitu în spatiu luminos și întunecosu. Astu-feliu se nascu din dieitatea primitivă optu puteri cosmice, adeva dieii cei mai de înainte și cei înalti. Dupa acésti'a urmă formarea și perfectiunarea pământului, adeva a Egiptului prin spiritulu celu ce trecu în lume, ér din apele cele curate ale ceriului se facu Nilulu. Prin acésti'a crescú la 12 numerulu dieiloru, cari aparú în lume și de aici apoi se ivi ideea despre incorporarea lor, care constă în urmatoriile: dieii acei'a locuiescu pe pământu și se ocupa cu lucruri pămăntesci; astu-feliu dieii cei optu de la începutu erau priviti de inventatorii și presiedintii celoru optu științe ale Egipteniloru, unii barbati ér altii femei; din împreunarea lor se nascú sessulu dieiloru. Pământulu érasu produse alte spirite, adeva gigantii, pe cari si-i întipuiău de contrari ai dieiloru.

Egiptenii si-cugetau timpulu ca pe una dieitate reatitiosa, de óra-ce densulu creá si érasu nimic cele create. Timpulu împiedecă puterea productivă a spiritului creatoru; se unu cu prunci pământului, adeva cu gigantii, făcú alianță contra dieiloru și de aici se începú principiulu celu reu, adeva nimicirea. Într'o luptă crancena invinsera dieii cei buni și resturnara în Nilu spiritele cele cadetorie. Dieii păsăra atunci pământulu celu profanatu, pentru ca se locuiescu în ceriu, și prin acésti'a pământulu remase nelocuitu. În urm'a acestor'a veni una undă mare si-lu curatí ér pentru ca și spiritele cele cadute se se înaltie și se se curetia, dieii creara corpurile terestre, în care închisera una multime din spiritele amintite și prin acésti'a se nascú genulu omenescu. Ordinea civilă și de statu a Egiptului au statoritu-o însi dieii la începutu și au indusu-o în cărțile cele sante, ér deci una datorință sântă ca totu omul se urmeze prescripțeloru lor. Viéti'a în corpurile terestre însemnă timpulu penitentiei; cine impleniá prescripțele dieiloru, acel'a si-impacá una parte din crimele sale și spiritulu, dupa mórtea trupului trecea într'unu corp mai înaltu, și numai dupa ce se curatí de totu intrá érasu în sirulu dieiloru în loculu, ce l'a avutu la începutu. Cine lucrá înse contra dieiloru, spiritulu acelui'a putea intrá și într'unu corp animalicu și astu-feliu avea se petreacă unu timpu mai lungu de penitentie. În credință Egipteniloru nu exista condamnare vecinică.

Întru aceste se cuprinde pe scurtu religiunea egipteniloru; momentulu celu mai însemnatu e că Egiptenii nu

cunoscu creatoriu. Lumea s'a nascutu dintrunu chaosu (dieitatea primitiva) printrunu processu internu (fora causa). Materialulu, din care consta lumea, a existatu din veci; din trensulu se despartí mai antaiu materi'a, si prin acést'a se nascu totu odata si spiritulu, care nu e alta de câtu una suflare, misicare séu actiune. Intrandu actiunea in materia si impreunanduse cu acést'a, de aici se produse lumea, carea inca se perfectiunà apoi totu mai multu. Processulu acést'a, carele se potentieza insusi pre sine, trebue se ajunga la unu massimu, de unde apoi se incepú decadenti'a, totulu dede inderatu si se disolvà érași in chaosulu, din care s'a nascutu. Acést'a e cuprinsulu scurtu alu speculatiunei egiptene si cu dens'a harmoniéza tóte partile acestei credintie precumu si totu ce s'a nascutu dintrens'a. Doctrin'a egipténa astadi nu mai e pura, asupra ei au influintiatu alte idei, alte representatiuni; prin acést'a inse bas'a a remasu neatacata, numai form'a a suferitu. Spreessimile „dumnedieu,“ „fiintia suprema,“ „bunu primitivu,“ „nemorire“ etc. se nu ne amagésca, pentru că insemnatatea lor se referesce la concepte deosebite. Dieitatea primiva a Egipteniloru, adeca chaosulu celu pausatoriu, care nu lucréza, prin urmare nice viétia nu are, asemenea nu cugeta nici creéza, nu are nici o insusire de alui dumnedieu; viétia si cugetarea se incepú numai dupa ce se desvolta activitatea cu urmarile sale. Candu formarea lunei si-ajunse culmea, atunci se nascú disordine si decadentia, ceea ce probabilu că se baséza pre ver unu evenimentu istoricu. Lupt'a dieiloru si metempsicos'a (migratiunea spiritului) insemnéza intorcerea graduata in sinulu dieității primitive, adeca in chaosu a toturoru celoru nascute.

Trebue se se ferésca omulu totu de una si se nu involve teorii artificiose in primitivele stadiu culturale ale omeniei, si mai alesu atunci, candu stau in contradicere, cu institutiunile sociale. Omenii nu s'au aventatu la doctrin'a nimicirei (nihilismu), acést'a a fostu mai multu rezultatulu naturalu alu celoru de antaiu observatiuni simple ale naturei si s'a nascutu de acolo, că tóte lucrurile terestre erau trecutorie. Egiptenii lucrara destulu, că-ci si-intemeiara organismulu statului pre bas'a acestei pareri si astu felu in decursu de milenie si-usiurara modulu de viétia si cultivara mai tóte scientiele si artele. Daca ar domni la ver unu poporu parerea, că morindu trupulu móre si suflutu, atunci fia carele s'ar silí se-si faca pre pamentu viétia cea mai buna; nisuinti'a acést'a dupa placeri terestre ar innadusi totulu, ómenii s'ar combate neincetatu pana s'ar nimicí si astu-feliu desfrinatulu de egoismu ar sterge si urmele culturei. In casulu celu mai favoritoriu totusi ar recunósce restulu poporatiunei, că e mai intieptiesce se se suferu unulu pre altulu si se-si recunósca drepturi egali; in modulu acést'a s'ar poté introduce unu felu de ordine, dar numai de adi pre mane. Daca s'ar intemplá unu casu ca acést'a la unu poporu mestecatu si parerea acést'a ar cuceri pre rass'a cea mai descépta, atunci intielegerea s'ar face usioru, că-ci rass'a aceea ar' tiené pentru sine parerea aceea periculósá si s'ar nisui cu tóte miediele se-si faca sclava pre cea alalta, pentru ca astu-feliu se duca insasi viétia placuta si scutita de ori ce calamitati. Astu-feliu se intemplá in Egiptu, dar numai pre incetulu, si urditorii acéstui stadiu nu lu-facura cu voi'a. Doctrin'a nimicirei devení relegiune secreta; mai târdiu apoi se inventá cultulu dieiloru in forma de animale, si si mai târdiu chiaru cultulu animaleloru, care erá facutu anvme pentru plebe. Arbitriulu devení aici atátu de mare, in câtu potemu dice, că fia care Egipténu si-potea alege dieulu dupa placu. Matadorii desvoltáriloru relegiöse fura cei ce se sciura aventá la cast'a pretiloru. Acést'a si-a alesu partea cea mai buna si formá hierarchi'a, carea guverná in numele regelui, de óra-ce se scie că hierarchi'a si monarchi'a nu potu sustá langa olalta daca nu se face un'a instrumentulu celei alalte. Mai inainte de a se fi finitu in principiu organismulu statului, suntemu si in dreptu se presu-

punemu activitatea cea mai mare la preoti; acesti'a lucraru, neincetatu la institutiunile, ce aveau se formeze edificiuu, in carele se esiste si statulu si biserice'a, si impartiau fia caruia loculu, activitatea, drepturile si datorintiele. Ca atari, acesti'a erau si promovatorii cei mai aprigi ai scientieloru, si-castigara multime de cunoscintie si erau atatu de destri, in câtu fia care classa avea lipsa neincongiurava de densii prin urmare védi'a loru crescea din ce in ce.

Totu ce s'a facutu in period'a acést'a s'a adunatu si a formatu essenti'a cártiloru sante, in care se cuprindea statulu, biserice'a si scientiele; pre aceste le declarara de nemedilocit'a descoperire a dieiloru, si astu-feliu devenira cu totulu infalibile, deci nimenea nu se potea indoi in cuprinsulu loru. Cu aceste s'a fuitu inse si activitatea pretiloru, posteriorii aveau se se tiena de cele ce li-se predá: asia dara lucru naturalu, daca si class'a, care produsese atáta, in fine decadiu pana la nescientia si superstitiune si daca adeverat'a basa o cunoseau numai pucini de prin clasele cele mai inalte. Cumu-cá institutiunile egiptene suntu originali si cá insemnatatea loru s'a pastratu intradensu, se vede atátu din simplicitatea loru, câtu si din acurateti'a, cu care s'a tienutu fia care casta intre marginele sale si fu scutita in dreptulu seu. Moderatiunea si conveninti'a casteloru superioare catra cele inferioare, delaturarea ori cáruí arbitriu precumu si respectarea drepturiloru tuturoru, supunenduse totinsulu neconditiunatu la ordinatiunile dieiloru, aceste ni-dau dovéda destulu de poterica se afirmamu, că Egiptenii si-au preceptu fórté bine organisarea statului si a bisericei. Pre castele muncitorie le-au tienutu in freu, substragundu-li tóte miediele spre cultur'a mai inalta si tienendu-le astu-feliu in nescientia si superstitiune. Dar pentru aceea li fecera placeri deosebite dupa gustulu loru, care se referiau mai alesu la cultu si la secretele templeloru, unde ceremoniele nu aveau parechia; ér daca se intemplá ver unu scandalu, atunci se invocá numai poterea legiloru.

Modalitatea, dupa care Egiptenii si-ingropau mortii, o atribuimu numai doctrinei de nimicire. Morindu o persóna iubita, cadavruulu i-lu predámu pamentulu, de si cu dorere, consolandune că dupa una despartire scurta ne vomu revedé intr'alta viétia. Celu ce nu are inse consolarea acést'a, va se dica nu cunósce alta viétia dupa morte, acél'a se precepe de sine pune mare pondu se-si pastoreze inca langa sine corpurile iubitoru sei, pentru ca astu-feliu se mai scurteze din vecinic'a despartire. De aici apoi imbalsamarea cadavreloru si pastrarea loru prin case. Doctrin'a nimicirei se estinse fórté si prin clasele inalte ale societátiéi, ceea ce o vedemu de acolo, că la uspetie si pre la ori ce petrecere viala se faceau cadavre imitate si aceste se portau pre din aintea óspetiloru ca se-i animeze, aretandu-li prin acést'a, că mórtéa e nimicitoriulu toturoru placeriloru. Totu acést'a invétia si zidirile cele colosali si fora de scopu, mai alesu piramidele, la care lucrara mii de ómeni mai multi ani; scopulu loru erá se pastreze mii de ani numele si suvenirea ziditoriloru si astu-feliu se scape barem in câtu-va de nimicire.

Resumandu acumu cele premerse aflámu că rassele africane au produsu mai antaiu cultur'a materiala si spiri-tuala. Basandu-se numai pre observatiunile naturei, rassele aceste au venitu la ideea despre formarea si desvoltarea progressiva a lunei si cumu-cá totu ce e superioru se nasce din ceva inferioru. Perfectiunarea producteloru lunei nascoci una culme, de unde apoi érași intórcerea in stadiulu de mai inainte si in fine disolvarea lunei. Genulu omenescu se afla in timpulu acestei rentorceri si anume pre diferite trepte; de aceea societatea se impartí in mai multe clase séu caste de valori deosebite, cu drepturi si cu aspiratiuni neegali, dar si cu deosebite datorintie si sacrificie. Statulu a formatu hierarchia inchisa, de si in fruntea sa a fostu regele! Necesitatiele religiöse au avutu campu fórté estinsu de unde se se acopere, de aceea nice că s'au nascutu vre odata desbinári. Totinsulu se nisuiá se sustiena cu deadin-

sulu ordinea de statu si de aici se explica apoi aperiarea de ori ce influintia esterne si in fine total'a separare de alte staturi. Din cultur'a acest'a a crescutu bas'a scientieloru si a arteloru, care in fine au stagnatu si au amurtitu, din cauza cã n'au avutu cine se le stimuleze si promoveze. Preste totu aici numai form'a erã capulu lucrului; de frumosu nu erã nici vorba, acest'a s'a potutu desvoltã pre altu pamentu, unde ómenii se miscau mai liberi. Intrãga intuitiunea acest'a despre lume conduse la relegiune secreta si la misterie, care devenira fôrte interesante pentru omenime, ma! si astadi se mai pastrãza ca atari. Totu dintrens'a se nascu mai departe una parere despre pusetiunea ómeniloru, carea daca ar fi prinsu radecini atunci nimicã totu progresulu spiritualu. Dar chiar aici jace documentulu celu mai potericu despre falsitatea ei, de óra-ce totu ce impiedeca progresulu e nenaturalu, ne a deveratu si nemoralu, prin urmãre in fine trebuie se cadia. Ateismulu se ascunde fôrte adeseori dupa masc'a relogiositãtii celei mai mari si lingusiesce pre langa cutare credintia, de care sta fôrte departe. **Adeverulu inse nu cunosce misterie, din contra pretinde publicitate fôrte estinsa numai intr'ensulu afla omenimea sublimitate, mangaiere si fericire.**

Traditiunile Egipteniloru ni spunu, cã ei au emigratu pentru ca se-si straplante cultur'a prin tóte tierile si se inpartasiésca pre ómeni cu binefacãrile civilisatiunei. Traditiunile aceste inca trebuie se ni-le pastrãmu, póte pentru alte studie. Astu-feliu ni-se spune cã vechiulu imperiu alu Egipteniloru a duratu dela Menes pana la anulu 2300 a. ch., candu Egiptulu inferioru cadu în manile Fenicieniloru. Acest'a domnira ceva preste 500 de ani, de unde alungati se reslatira preste insulele si pre tiermuriu marei mediterane, ducundu inse cu sine si cultur'a egipténa. Dela alungarea Fenicieniloru se incepe imperiulu celu nou, carele se disolvã cadiendu antãiu sub Persi apoi sub Greci, asupra cãror'a se intielege cã inca a avutu influintia mare cultur'a egipténa.

Analele

societatii academice romane

Siedinti'a ain 19 Augustu 1877.

Membri presenti: *N. Cretiulescu, G. Sion, N. Ionescu, A. Odobescu, V. A. Urechia, I. Ghica, V. Maniu, A. Treb, Laurianu, G. Baritiu, Gr. Stefanescu, D. Sturza, I. Caragiani,*
Vice-presiedinte: *G. Baritiu.*

La lectur'a si verificarea procesului-verbale alu siedintiei precedente, fiindu presenti numai 10 membri, si facundu-se observatiuni cã redactiunea sa nu este indestulu de fidela, si nu coprinde tóte detailiele siedintiei, s'a redicatu cestiuinea daca procesulu-verbale se póte verificã nefiindu in siedintia numerulu regulamentariu alu membriloru. S'a opritu pentru câte-va momente verificarea; dara venindu doi din membrii intardiati, dupa verificarea si aprobarea procesului-verbale, presiedinti'a cere se se pronuntia societatea in plenulu seu asupra procedurii acesteia: daca adeca procesulu verbale trebuie se se verifice numai de membrii presenti la deschiderea siedintiei, séu de majoritatea regulamentaria.

D. *I. Ghica*, vorbindu in these generale, dice cã nu numai verificarea proceselor-verbale, dara ori si ce alte lucrãri s'ar cuveni se se esecute de membrii presenti; cãci ar fi o paguba si morale si materiale pentru societate de a se paralisã din caus'a absentiei unuia séu doi membri.

D. *Laurianu*, observa cã statutele prescriu si ceru o majoritate anume determinata pentru ca se se tiena siedintie si mai alesu ca se se ia decisiuni. Cãtu pentru verificarea proceselor-verbali marturisesce cã in adeveru asiã a fostu usulu pana acuma: cã adeca se se verifice de ca-

tra membrii presenti la deschiderea siedintiei. Recunósce cu tóte aceste cã procedur'a nu este stabilita prin statutele societatei nici prevediuta prin vreunu regulamentu speciale: ea insa se póte justificã cu essemplulu tuturoru corporiloru legiuitóre, cari in ocazioni analoge nu ceru de cãtu numerulu membriloru presenti.

In urm'a mai multoru discussiuni, societatea se pronuntia a stabili cã verificarea proceselor-verbali se póte face de catra membrii presenti la deschiderea siedintiei, remanendu in dreptu cei absenti a reclamã si a cere rectificãri, cari se se inseredie in procesele-verbali posteriore.

Se comunica o scrisóre a D-lui Dr. Vasilie Glodariu din Brasiovu, cu unu Vocabulariu lucratu pentru operile lui Caiu I. Cesare, prin care cere protectiunea societãtii spre a se putea introduce in scólele publice. — Se recomanda sectiunei philologice.

D. *Cretiulescu*, cerundu cuventulu, aréta cã in anulu 1875. admitiendu ca membri onorari pe D-nii Max Müller, Tobler, Lepsius si Mac Duff, astépta se védia in anelele societãtii respunsurile aceloror domni, dupa cum s'a mai facutu in casuri analoge.

D. *Laurianu*, crede cã in adeveru acest'a a fostu o scapare din vedere din partea delegatiunei si cã bine este se se indreptie publicãndu-se acele respunsuri prin anelele anului curente.

Membrii delegatiunei intimpina cã, acest'a n'o potu admite nici ca scapare din vedere, nici ca eróre. D-loru n'au crediutu cã simplulu usu alu delegatiuniloru precedenti constituia o lege séu o procedura indispensabile; cã urmarea acest'a nu e prevediuta nicairi nici in statutele nici in regulamente; pe de alta parte nu socotescu cã epistólele cari n'au nici unu interesu sciintificu, séu celu pucinu administrativu pentru societate, aru meritã se figuredie in anale, chiar cãndu ar fi subscribe de nume mai multu séu mai pucinu ilustre.

Dupa mai multe discussiuni, se admite cã ori ce corespondentia din partea membriloru onorari séu corespondenti, care va fi ceþita in siedintia, nu va fi tiparita in anale de cãtu dupa o speciale decisiune a societãtii.

D. *Laurianu* observa cã in anelele anului precedente nu s'a trecut in list'a membriloru onorari numele distinsulu professoare din Oxford Max Müller, si cã printre membrii donatori cu nedreptu s'au inscristu numele resp. Archimandritu Radianu si V. Mateescu, cari nu se afla in conditiunile art. 9, lit. c. din Statute.

D. secretariu explica cumu cã aceste s'au strecuratu din erore.

Membrii trecu in lucrãrile comisiuniloru speciali, cu cari se ocupa pana la 4 ore p. m.

Vice-Presiedinte: *G. Baritiu.*

Secretariu ad-hoc: *Sion.*

Diverse.

„**Hirotonire.** Luni in 19 Sept. v. a. c. s'a hirotonitu intru diaconu profesorulu de teologia dela institutulu teologicu-pedagogicu in Caransebesiu Filipu Adamu. Ilu felicitamu la nou'a sa cariera!

(*) **Santire de drapelu.** Luni in 8 Octombre nou a. c. se va santi cu mare solenitate de catra Preasantitulu Episcopu diecesanu alu Caransebesiulu Ioanu Popasu cu o numerosã asistintia drapelulu batalionulu ung. alu aparatoriloru de patria nr. 80 in Orsiov'a, ai caruia ostasi suntu aprópe eschisivminte romani de religiunea greco-orientala.

— **Resbelulu.** Pe campulu de resbelu nu s'a petrecutu de cãtva timpu nemicu nou, afora de schimbarile facute in comand'a ostiriloru. Anume, generalulu Totleben e numitu siefu alu statulu majoru romanu, in loculu generalulu Zotof; éra betranulu Kotzebue e numitu sub comandante alu armatei ruse. Astfeliu armat'a romana-rusa dela

Plevna va începe câtu mai curendu lupt'a decietoria contra lui Osmanu pasia. Trupele romane, despre a caroru eroismu tóta press'a européna vorbesce numai cu laude, sustienu cu taria positiunile dela Grivitia, deunde prin conducte s. b. terane naintéza spre redut'a cea mai mare turcésca. Ca proba de eroismulu soldatului romanu insemnamu faptulu luarei unui stégu turcescu de ostasiulu romanu, Grigore Ionu. Pe candu turcii se retrageau — enaréza ostasiulu, eram inainte. Gloantiele ploau ca piétr'a. Turcii erau la trei sute pasi, se gateau de retragere. Eram naintea celoralalti, voiam se ucidu unu turcu cu baioneta. Deodata vedu unu altu turcu spatosu naintea mea, fugindu cu unu stégu. Ilu ochiescu, elu cade; me aruncu pe elu, candu voia se descarce revolverulu, i-infigu baioneta in pieptu si tragu stégulu. Turculu muriá dar tiené stégulu strinsu. Me silescu se-lu smulgu. Atunci doi turei se aruncara asupra mea. Me punu in aperare; din fericire sergentulu si carporalulu meu mi-vinu in ajutoriu. Culcu la pamentu unu turcu, ei culca la pamentu pe celalaltu, si eu am smulsu stégulu.

— **Demonstratiuni turco-file.** Ni se impartasiesce din Oradea-mare cu dat'a 21 sept. a. e. urmatoriulu episod caracteristicu in secolulu luminiloru: „Iuminati“ fu devis'a celoru 17 arangiatori — intre ei si 8 jidani — numele caror'a spandiurá de ieri demanetia pe paretii cetatii. „Diosu cu vlachii selbatici cari n'au iluminatu“ fu resunetulu glotei turbate ser'a. Vorb'a se prefacú in fapta. Ferestile curtii episcopului romanu gr. cath., care erá indepartatu — de aci intre lasarea nepardonabila — fura sfarmate pana intr'unu ochiu. De aci asaltulu se dirigiá asupr'a locuintiei advocatului Borbol'a, caruia i-fransera pana si spatetele. Bietulu omu tramisese pe sém'a ranitoru romani 400 franci, si acestu pecatu de mórte avu se fia pedepsitu dupa cum se cade. Si acum ajungemu la scen'a, care in prim'a ordine me indémna se ve tramitu aceste sire. — Conductulu 1000—2000 omeni — cu o multime de stindarde (pe unulu erá scrisu: „Libertate, egalitate si fratietate“) si music'a in frunte si-luá mersulu spre strad'a „Arborelui verde“, unde se afla si localitatea consistoriului nostru ortodoxu. — Ferestile acestei localitati, deodata si locuinti'a vicariului epescu, nici acum nu erau mai serbatoresci decâtu altadata, jalusiele desu inchise, lumina nicairi. — Dlu Vicariu, nedispușu, petrecea acasa in deplina linisce, fora a si visá despre periculu iminentu. Deodata numai erupse ca unu orcanu selbaticu sbieratulu injuriosu din mii de gâtlegiuri sub paretii casei. Semburele conductulu se postá in faci'a ferestiloru neluminate, apoi ca la o comanda suprema si-lua inceputulu bombardarea localitatii pacinice. — Jalusiele — inca noue — pana la unu tempu sustienura cu vitejia primulu asaltu, dar veni rondulu si pe obusele mai mari, la ce tabletele cu feresci cu totu cadiura rupte, sfarmate in bucati. Petrile aruncate cu tota tari'a petrunsera si in lountrulu localitatiloru, sfarimindu, scirbindu si mutilandu totu ce li-se dete in cale. O óra intréga a tinenutu acestu vandalismu, fora ca politi'a se fia intrevenitu. Locuinti'a din acelasi edificiu a secret. consist. N. Zigre, inca fu atacata, inse cu mai pucina vehementia. Torentulu multimei fanatice, in furi'a sa nemarginita, incepuse a forciá port'a, ca se strabata in lountrulu curtii, presupunu, cu celu mai miserabilu scopu. Port'a din norocire contrastete si navalitieri, dupa ce acumu se ustenera si se aretà si o mana armata in person'a unui haiducu, si-lua calea inderetru. Intrulu locuintiei Dlui Vicariu, ajustatu cu celu mai bunu gustu si arangiatu cu unu confortu nediscutabilu se prefacú in ruina, abia câteva piese de mobile remasera intregi, neatinse. — Pela 11 óre ser'a o parte a stradei dinaintea localitatii consistoriale erá formalmente baricadata de multimea petriloru ce fuse isbite de paretii — fiindu reu indreptate si cadiura érasu la pol'a edificiului. Am eneratu faptulu deplorabilu, prin care romanii de aici, dar mai alesu capulu acestui districtu bisericescu fu greu insultatu si demnitatea bisericeii nóstre calcata in picioare! Nu-lu comentezu, on.

publicu de buna séma lu-va aprecia si judecá dupa meritulu!“

— **„Albina Carpatiloru“** publica urmatórele materii: In Nr 2. Amoru si resbunare novela istorica (urmare); Tiarulu Russiei, Alesandru II; Hertiegovinenii si Bosniacii; Armat'a romana (urmare); Basii-bozucii; Varietati. Nr 3. Amoru si resbunare novela istorica (fine) de I. Al. Lapedatu: Sultanulu Abdulu-Hamid II; Baráganulu, (Din jurnalulu meu de calatoria) de I. Al. Lapedat; Armata romana (urmare); Torpilele, Varietati. Nr. 4: O tragedia din dile betrane. (Naratíune istorica); Doine poporale romane din Bucovina; Luis-Adolf Tiers; Armata romana (fine); Conversatiuni (morbii si sanatatea); Corespundintia din Bucuresci; Varietati.

Concursu.

Nr. 2044. scol.
537.

1—3.

Prin acést'a se deschide concursu pentru unu stipendiu de 126 fl. v. a. din fundatiunea lui „Simeonu Iosifu Popovicu Paffy“, care stipendiu se conferesce totdeun'a prin subscrisulu Consistoriu diecesanu pe calea concursului, la unu tineru din famili'a Pop'a din Buteni, respective la fiulu preotulu gr. or. din Buteni, carele ar studiá bine la vr'o scóla elementara, civila ori gimnasiala in patria.

De la recurinti se cere carte de botezu, atestatu oficiosu cá e romanu gr. or., atestatu de paupertate si de moralitate, atestatu de la medicu si documentu cá sunt din famili'a Pop'a din Buteni.

Recursele astu-feliu instruate au se se presenteze pana in 22. octobre stilulu vechiu an. cur. la concernintele protopresbiteru Constantinu Gurbanu din Buteni, de unde se vor innaintá la Consistoriu.

Stipendiatulu va remané in folosirea stipendiului pana va terminá studiile, intielegendu-se conditiunea cá va dovedí progresu in studiu in fiecare anu scolasticu.

Aradu, din siedinti'a consistoriala a senatului de scóle tinenuta la 15 septembre 1877.

Ioanu Metianu, m. p.
Episcopulu Aradului.

1—3.

Concursu pentru statiunea invetiatorésca gr. or. rom. din *Faz. Varsianu* Cottu Aradu, inspectoratulu Simandului cu terminu de alegere pana in 16. Octobre s. t. v. 1877.

Emolumintele sunt: bani gata 126 fl. v. a. computanduse si famulariatulu aci: 12 sinice grâu si 8 sinice cucuruza sfarmatu, pentru scriptoristica 5 fl. v. a.; — spese la conferintiele invetiatoresci 4 fl. v. a.; — 12 orgii lemne din care are a se incaldí si scol'a, — dela inmormentari 50 cr., quartiru liberu cu intravilanu si $\frac{2}{4}$ sess. pamentu estravilanu.

Doritorii de a ocupá acestu postu voru avea se documenteze:

a) Cá sunt preparandi absoluti, b) Cá au depusu esamenulu de calificatiune invetiatorésca, c) cu atestatu separatu cá au moralitate buna ne esceptionabila, d) cá pe terenulu invetiatorescu au pracs'a receruta, prin atestatu de prassa de unu anu, celu pucinu.

Aspirantii la acestu postu, sunt pofiti, recoursele loru provediute cu documintele amintite, ale suscerne inspectorului cercualu alu Simandului Reverendissimului Domnu Moise Bocsianu parocu si assessoru consistorialu in Curticiu pana in diu'a alegerii, — ér inainte de alegere, a se presentá in vre o dumineca séu serbatóre la sant'a Biserica, a-si manifestá desteritatea in cantarile rituale si tipicu, — recoursele intrate in diu'a alegerii nu se voru primi.

Faz. Varsianu in 8. Septembre 1877.

Ioanu Popovicu, m. p.
preotu cá presiedinte.

Comitetulu parochialu.

Contielesu cu *Moise Bocsianu*, inspectoru scol. alu Cer. Simand.

1—3.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu definitivu la clas'a II. rom. gr. or. din *Giul'a-magiara*, (Dieces'a Aradului, cottulu Békés) prin acést'a se escrie concursu cu terminu pana in **6. Octobree a. c.** st. vechiu, éra alegere se va efeptui in 9 octobree vechiu a. c.

Emolumintele anuali — staverite de sinodulu parochialu — sunt: 500 fl. v. a. in bani gata, 4 stangeni de lemne pentru invetiatoriu, si cortelu. —

Recurentii, cari potu fi teologi — ori preparandi absoluti, sunt avisati: ca recursele prevediute cu testimoniu de calificatiune si cu testimoniu despre absolvarea celu putieniu aloru 4 clase gimnasiali, se le substérna Reverendisimului Domnu Petru Chirilescu protopresbiteru si inspectoru cercualu de scóle in Kétegyháza, si intr'o dumineca — nainte de alegere — se se presente la s. biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cantare, si acést'a din motivulu, cà alesulu invetiatoriu va fi indetoratu a tiené si cantoratulu intr'o strana.

Datu din siedinti'a Comitetului par. gr. or. din *Giulamagiara*, tienuta la 11. Septembrie 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Petru Chirilescu**, inspectoru scolariu.

2—3.

Pentru deplinirea parochiei vacante din *Susani* in protopresbiteratulu Ienopolea — Borosineu — comitatulu Aradului se escrie concursu cu terminulu de alegere pe **16 Octomvrie st. v. a. c.** pe langa urmatoarele emoluminte: $\frac{1}{2}$ sessiune pamentu aratoriu, quartiru cu unu intravilanu in estensiune de unu jugeru; biru parochialu dela 80 case, de tota casa una mesura cucuruzu sfermatu; stolele usuete.

Cei ce dorescu a ocupá acést'a parochie, si-voru trimite recursele instruate in intielesulu statutului organicu, si adresate comitetului parochialu — adm. ppresbiteralu dlui Nicola u Beldea in Borosineu pona la **12. Octomvrie st. v. a. c.**

Susani 12. Septemvrie 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Nicolau Beldea**, adm. ppresviter.

2—3.

Ne presentandu-se nici unu recurentu cu cualificatiunea receruta, la alegerea de invetiatoriu in 4. Septemvrie st. v. a. c. pe statiunea invetiatorésca din *Dieciu* in inspectora-tulu Ienopolei — Borosineu — cottulu Aradului, — cu acést'a se escrie de nou concursu cu terminulu de alegere pe **14 Octomvrie a. c. st. v.** pe langa urmatoarele emoluminte:

In bani gata 180 fl. v. a. 8 cubule de grâu, — 6 cubule cucuruzu, — 20 magi de fenu, — 12 orgii de lemne, din care este a se incaldí si scól'a, quartiru cu intravilanu.

Recurentii au se produca testimoniu despre absolvirea preparandiei — de cualificatiune — de IV. classe gimnasiale séu reale si atestatu de moralitate, — clericii absoluti voru avé preferintia, — decumva intre recurenti nu voru fi cu patru clase gimnasiale, se voru primí in candidatiune si fora de aceste, — in fine au a se presentá pana la diu'a alegerei in vre-o Dumineca, ori serbatóre la sant'a biserica din locu, ca se-si arate desteritatea in cantarile bisericesci si tipicu.

Recursele adresate comitetului parochialu, se voru trimite inspectorului scolariu dlui Nicola u Beldea in Borosineu pana la 12. Octomvrie st. v. a. c.

Dieciu 12. Septemvrie 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Nicolau Beldea**, inspectoru scolariu.

2—3.

Pentru vacant'a statiune invetiatorésca: *Rotoresci-Ojescí* cu carea e impreunatu salariulu urmatoriu:

In bani 60 fl. v. a. 10 cubule bucate $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucurudiu, doua mesuri fasola, dela tota cas'a portie de fenu si de paie, si 6 stangeni de lemne din care se va incaldí si scól'a; quartiru cu gradina.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu au a-si trimite recursele instruite in sensulu stat. org. subscri-sului Inspectoru scolariu pana la **2. Octomvrie st. v.**, in care di va fi si alegerea.

Rotoresci-Ojesci in 11. Sept. v. 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Elia Mega**, Protopresbiteru si inspectoru.

2—3.

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a *Mandrulocu* care pana acuma au fostu deplinita numai cu invetiatoriu substituitu, cu acést'a se publica concursu cu terminu de alegere pe **16 Octomvrie 1877. s. v.**

Emolumintele impreunate cu postulu invetiatorescu suntu:

- a) Salariu in bani gata 170 fl. v. a.;
- b) 12 jugere de 1200 stangini pamentu; aratoriu, de class'a prima;
- c) 12 orgii lemne din care se se incaldiesca si scól'a;
- d) 2 curechisce in estensiune de unu jugeru cu 1200 stangini socotitu;
- e) Una canepisce in estensiune de 400 stangini;
- f) Un'a fenatia in estensiune de 900 stangini;
- g) Intravilanu la scóla pentru legume in estensiune de 825 stangini;
- h) Quartiru liberu cu 2 odai, cu stalau si camera.

Dela recurenti se recere cualificatiunea legala precrisa in statutulu organicu, — afara de aceea cei ce dorescu a recurge au a se presentá pona la terminulu de alegere baremu odata in biserica din locu, pentru a-si aretá desteritatea in cantarile bisericesci si tipicu.

Recursele adresate catra comitetulu parochialu din Mandrulocu au a se trimite pona la terminulu alegerii Reverendisimului Domn Ioane Ratiu protopopulu Aradului si Inspectoru tractualu de scóle.

Mandrulocu 15. Septemvrie 1877 s. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Ioanu Ratiu**, insp. cerc. de scóle confes.

2—3.

Pentru deplinirea postului invetiatorescu dela scól'a confes. din comun'a *Talposiu* prin acést'a de deschide concursu nou. Emolumintele sunt: Bani gata 126 fl., 15 Hectolitree de grâu si 10 Hectolitree de cucuruzu, 14 jugere catastrale de pamentu, quartiru comotu cu gradina de legumi. Dela in-mormentari unde va participá 50 cr.; 12 stangeni de lemne din care se incaldiesce si scól'a.

Doritorii de a se alege sunt poftiti a-si trimite recursele lor, — prevediute cu testimoniu de cualificatiune si atestatu despre ocupatiunea si portarea loru morala si politica de pana acuma, — subsemnatului inspectoru scolariu in Siepreusiu (Seprés) comit. Aradului pana in **2. Octombree, c. v.** cându va fi si alegerea; éra pâna atunci au a se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre la sant'a biserica din Talposiu de asi aratá desteritatea in cantari si tipicu.

Talposiu 11. Sept. 2877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Mihaiu Sturza**, inspectoru scolariu.

2—3.

Deschidinduse concursu pe statiunea invetiator sca la scól'a rom. gr. ort. confes. din *Edl.-Simandu* (Comit. Aradu protopresb. Chisineu) si la terminele espuse nepotendu-se efeptu' alegerea, cu acést'a se deschide concursu nou, cu terminu de alegere pe **9 Octobré st. v. 1877.**

Emoluminte: In bani gata 300 fl. v. a.; pentru 10 cubule de grâu à 8 fl. 80 fl.; 8 orgii de lemne, din cari e a-se incaldi si scól'a; cuartiru liberu cu gradina de legumi; Pentru curatirea scólei 12 fl. v. a. Pentru recuisite scrisali 4 fl. Dela inmormentari mari 40 cr. Dela inmormentari mici 20 cr.

Dela recurrenti se recere testimoniu de preparandia si de cualificatiune cu sporiu bunu; pe langa limb'a romana, scirea limbei magiare, atestatu despre portarea morala, ér pana la diu'a alegerei, a se presentá in vre-o duminéca ori serbatóre in sant'a biserica pentru a-si aretá desteritatea in cele rituali; recursele adressate comit. paroch. sunt a se tramite Reverendissimului Domnu inspectore cercualu Moisie Bocsianu parochu in Curticiu (Kurtics).

Simandu la 11. Septembre 1877. st. v.

Din increderea Comitetului parochiale:

Massilianu Leucutia,

presb. comparochialu.

Augustu Belesiu,

pres. comissiunei scolare.

2—3.

Concursu pe statiunea invetiatoréseca din comun'a *Vadasu*. Emolumintele sunt: 100 fl. bani gata ca salariu, 28 fl pentru pascum, 8 fl pentru incalditulu si curatitulu scólei, 9 cubule grâu si 9 cucuruзу, 20 jugere de pamentu aratoriu.

Dela recurrenti pe langa perfectiunea poffita de statutulu organicu, se poffesece se scie binisioru unguresce.

Éra pana la diua alegerei ce va fi in **9 Octobré a. c.** se se presenteze barem odata la sant'a biserica pentru de asi aretá desteritatea in cantari si tipicu.

Recursulu ajustatu cu documintele necesarii in intiesulu statutulu organicu se le tramita la subsemnatulu inspectoru scolaru in Siepreusiu (Seprós) adresate fiindu comitetulu parochialu din Vadasu.

Siepreusiu 11 Septembre 1877.

Mihaiu Sturza, Inspectoru scolaru, in contielegere cu comitetulu parochialu.

2—3.

Pentru deplinirea definitiva a parochiei vacante din comun'a *Chechesin*, protopresviteratulu Lipovei, se publica concursu pana iu **14 Octobré a. c.** in carea di va fi si alegerea.

Emoluminte sunt: birulu dela 110 case câte un'a mesura de cucuruзу, stolele usuate, intravilanu de 800 □ si una sesiune de pamentu parte fenatiu, parte pamentu aratoriu.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia sunt avisati a se presentá in un'a de duminéca inainte de alegere, spre asi aretá desteritatea in cantari si tipicu. Recursurile sunt a se adresá dlui protopresviteru la Lipova.

Chechesiu 10. Septembre 1877.

Comitetulu parochialu,

In contielegere cu mine *Ioanu Tieranu,* protopresviteru.

3—3.

De óra ce alesulu preotu la 24. Iuniu a. c. a ocupatu alta parochia, acést'a din *Araneagu* devenindu vacanta, de nou se escrie concursu cu emolumentele: 1 sesiune pamentu; dela 124 case câte una mesura bucate — grâu si cucurudiu — biru, fondu intravilanu, canepisce, 500 □ metri pamentu pentru via si stólele usuate.

Recurentii potu fi carii au absolvatu cleric'a si au testimoniu de cualificare, preotii santiti voru avea preferintia.

Pana la alegere, ce se va intemplá la **25. Sept. a. c.** recurrentii au a se presentá in una de Duminéca séu Serbatori la S. biserica de a-si aratá desteritatea in predica séu cantu, ér recursulu se si-lu substerna protopresbiterulu din Siria (Világos) G. Vasiliieviciu.

Araneagu la 9. Sept. 1877.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea, *Georgiu Vasiliieviciu,* protop.

3—3.

Pentru indeplinirea statiunilor invetiatoresci gr. or din comunele urmatóre:

1. *T. Carandu,* protopresbiteratulu Beliului, comitatulu Bihariei, cu terminu pana in **25. Septembre** st. v. a. c. in care di se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: in bani 40 fl. v. a. in naturale 12 cubule, diumatate grâu, diumatate cucuruзу, 8 centenarie de fenu, 8 orgii de lemne si cuartiru cu gradina.

2. *Bochia,* protopresbiteratulu Beliului, comitatulu Bihariei, cu terminu pana in **26. Septembre** st. v. a. c. in care di se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: in bani 17 fl. v. a. 20 cr. In naturale 10 cubule, diumatate grâu, diumatate cucuruзу, 9 centenarie de fenu, 8 orgii de lemne si cuartiru cu gradina.

Aspirantii la aceste posturi sunt poffiti a-si tramite recursele — instruite in sensulu stat. org. — subscrisului in Tagadou M. p. u. Beél.

Tagadou 7. Septembre v. 1877.

Din incredintiarea com. parochiale concerninte *Zenobiu Munténu,* inspectoru cerc. de scóle.

3—3.

La vacant'a parochia diu comun'a *Furdiaet filia Hausesci,* protopopiatulu Fagetului, se deschide prin acést'a pana in **25. Septembre a. c.** concursu, totudeodata se va tienea in mentionota di si alegerea. Emolumentele sunt: una sesiune parochiala de 32 jugere, stol'a si birulu dela 132 de case, si $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina intravilanu.

Doritorii de a ocupá acést'a parochie au a-si trimitte recursele lor — instruate in sensulu statutulu organicu biser. adresate comitetulu parochialu — catra: Domnul protopopu *Atanasiu Ioanovicu* in Fagetu.

Furdia in 1. Septembre 1877.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea *Atanasiu Ioanovicu,* protopresbiteru.

3—3.

Pentru deplinirea postulu invetiatorescu la scól'a elementara din comun'a *Roitu,* in Comitatulu Biharii, protopresbiteratulu Oradii mari, inspectoratulu Cefei, cu terminu de alegere pe **25 Septembre** v. a. c.

Salariulu anualu e 145 fl. v. a. 15 cubule de grâu mestecatu, 4 orgii de lemne si 2 stangeni de paie pentru incalditulu scólei; cartiru liberu, cu $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina si $\frac{1}{2}$ jugeru de aratura. — Comun'a e detóre a maciná invetiatoriulu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au se produca langa recursele sale testimoniu de preparandia si de cualificatiune, avendu a le subscrerne subscrisului inspectoru de scóle pan' la terminulu defiptu in Berecheiu (Barakony) p. u. Cséffa.

Berecheiu 6. Sept. 877.

In contielegere cu Comit. paroch. *Teodoru Papu,* insp. cerc. de scóle

Redactoriu respundiatoriu: *Vincentlu Mangra*